

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 194/24

Λουξεμβούργο, 19 Νοεμβρίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-808/21 | Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας και C-814/21 | Επιτροπή κατά Πολωνίας (Δικαίωμα του εκλέγεσθαι και ιδιότητα μέλους πολιτικού κόμματος)

Ιθαγένεια της Ένωσης: παραβιάζει το δικαίωμα της Ένωσης η μη παροχή στους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος χωρίς να έχουν την ιθαγένεια του κράτους αυτού του δικαιώματος να γίνονται μέλη πολιτικού κόμματος

Η Τσεχική Δημοκρατία και η Πολωνία, επιβάλλοντας μια τέτοια προϋπόθεση ιθαγένειας, δεν διασφαλίζουν ίση μεταχείριση με τους υπηκόους τους όσον αφορά την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθώς και στις ευρωπαϊκές εκλογές

Το δικαίωμα της Ένωσης παρέχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθώς και στις ευρωπαϊκές εκλογές στους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος χωρίς να έχουν την ιθαγένειά του. Η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος αυτού απαιτεί να έχουν οι εν λόγω πολίτες ισότιμη πρόσβαση στα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους οι υπήκοοι του κράτους μέλους αυτού για την άσκηση του ίδιου δικαιώματος. Δεδομένου ότι η συμμετοχή σε πολιτικό κόμμα με την ιδιότητα του μέλους συμβάλλει ουσιωδώς στη άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων που απονέμει το δικαίωμα της Ένωσης, το Δικαστήριο κρίνει ότι η Τσεχική Δημοκρατία και η Πολωνία, μη παρέχοντας στους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν στα εν λόγω κράτη μέλη χωρίς να έχουν την ιθαγένειά τους το δικαίωμα να γίνονται μέλη πολιτικού κόμματος, παραβίασαν το δικαίωμα της Ένωσης. Η προσχώρηση των εν λόγω πολιτών σε πολιτικό κόμμα δεν είναι ικανή να θίξει την εθνική ταυτότητα της Τσεχικής Δημοκρατίας ή της Πολωνίας.

Η τσεχική και η πολωνική νομοθεσία παρέχουν αποκλειστικώς και μόνον στους ημεδαπούς το δικαίωμα να γίνονται μέλη πολιτικού κόμματος. Συνεπώς, κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι πολίτες της Ένωσης που κατοικούν στα κράτη μέλη αυτά χωρίς να έχουν την ιθαγένειά τους δεν μπορούν να ασκούν το κατοχυρωμένο από το δικαίωμα της Ένωσης δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθώς και στις ευρωπαϊκές εκλογές υπό τους ίδιους όρους με τους Τσέχους και Πολωνούς υπηκόους.

Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι η μη παροχή του δικαιώματος αυτού συνιστά διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας απαγορευόμενη από το δικαίωμα της Ένωσης¹, άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου δύο προσφυγές λόγω παραβάσεως στρεφόμενες, αντιστοίχως, κατά της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Πολωνίας².

Το Δικαστήριο δέχεται τις προσφυγές και διαπιστώνει ότι τα δύο κράτη μέλη παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τις Συνθήκες.

Επισημαίνει ότι για την αποτελεσματική άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθώς και στις ευρωπαϊκές εκλογές, δικαιωμάτων τα οποία εγγυάται το δικαίωμα της

Ένωσης, **απαιτείται να έχουν οι πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος χωρίς να έχουν την ιθαγένειά του ισότιμη πρόσβαση στα μέσα που διαθέτουν οι υπήκοοι του εν λόγω κράτους μέλους προκειμένου να ασκούν αποτελεσματικά τα ίδια δικαιώματα.**

Τα πολιτικά κόμματα διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στο σύστημα της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, το οποίο συγκεκριμενοποιεί την αξία της δημοκρατίας στην οποία βασίζεται η Ένωση. Κατά συνέπεια, **η απαγόρευση συμμετοχής σε πολιτικό κόμμα περιάγει τους εν λόγω πολίτες της Ένωσης σε δυσμενέστερη θέση από εκείνη των Τσέχων και Πολωνών υπηκόων όσον αφορά το εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθώς και στις ευρωπαϊκές εκλογές.** Πράγματι, η εκλογή των ημεδαπών ευνοείται, μεταξύ άλλων, από το γεγονός ότι μπορούν να είναι μέλη πολιτικού κόμματος που διαθέτει οργανωτικές δομές καθώς και ανθρώπινους, διοικητικούς και οικονομικούς πόρους για να στηρίξει την υποψηφιότητά τους. Η συμμετοχή σε πολιτικό κόμμα αποτελεί άλλωστε ένα από τα κριτήρια βάσει των οποίων επιλέγουν οι εκλογείς.

Αυτή η απαγορευόμενη από το δίκαιο της Ένωσης διαφορετική μεταχείριση δεν μπορεί να δικαιολογηθεί για λόγους που αφορούν τον σεβασμό της εθνικής ταυτότητας. Πράγματι, το δίκαιο της Ένωσης δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν στους εν λόγω πολίτες της Ένωσης το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις εθνικές εκλογές ούτε τους απαγορεύει να θέσουν περιορισμούς στον ρόλο που διαδραματίζουν οι εν λόγω πολίτες εντός του πολιτικού κόμματος στο πλαίσιο των εθνικών εκλογών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο. Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη των αποφάσεων \(C-808/21, C-814/21\)](#) είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς τους.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Ήτοι από το άρθρο 22 ΣΛΕΕ, που ορίζει ότι κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθώς και στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο κράτος μέλος κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους.

² Η προσφυγή που στρέφεται κατά της Τσεχικής Δημοκρατίας αφορά επίσης και την απαγόρευση συμμετοχής σε πολιτικό κίνημα με την ιδιότητα του μέλους, η οποία επιβάλλεται στους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν στο κράτος μέλος αυτό χωρίς να έχουν τσεχική ιθαγένεια.